

SAMLAREN

*Tidskrift för
svensk litteraturhistorisk
forskning*

ÅRGÅNG 87 1966

Svenska Litteratursällskapet

UPPSALA

Almqvist & Wiksells

BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG

UPPSALA 1967

MADELEINE JURGENS & ELIZABETH MAXFIELD-MILLER: *Cent ans de recherches sur Molière, sur sa famille et sur les comédiens de sa troupe*. Paris 1963.

Cent ans de recherches sur Molière är inte, som titeln kanske låter förmoda, en allsidig översikt över det senaste seklets Molière-forskning utan huvudsakligen en publikation av arkivmaterial rörande Molière, hans familj och hans skådespelartrupp, alltifrån äktenskapskontraktet mellan hans farfar och farmor till hans bouppteckning och dokument angående förmynderskapet för hans dotter och angående 1672 års pension för skådespelarna vid Palais Royal. Volymen inleds med några översiktliga kapitel (på tillsammans närmare 200 sidor) som skisserar en Molière-biografi på grundval av det publicerade materialet: »Les aïeux de Molière», »La jeunesse de Molière au Pavillon des singes», »La famille Béjart», »L'illustre Théâtre», »Le séjour en province (1645–1658)», osv.

Det är fråga om ett monumentalt standardverk: här presenteras samtliga kända dokument som rimligen kan sägas belysa Molières privata och yrkesmässiga förhållanden, både sådana dokument som har redovisats tidigare och sådana som har upptäckts genom de båda utgivarna Madeleine Jurgens' och Elizabeth Maxfield-Millers egna grundliga forskningar. Verket utgör på detta sätt en sammanfattning av den biografiska Molière-forskning som inleddes av Eudore Soulié och Émile Campardon för ungefär hundra år sedan (vilket förklarar den något missvisande titeln).

Några nyheter av mera sensationellt slag erbjuder knappast det material som utgivarna kan lägga fram för första gången. Molières gediget medelborgerliga bakgrund dokumenteras däremot fylligt, liksom hans goda relationer till sin far. Det finns ju sedan gammalt en »romantisk» bild av Molière som en orolig och upprorisk bohem, men arkivens aktstycken tycks snarare vittna om en harmonisk och lojal familjekänsla hos denne borgarson som valde skådespelarens osäkra liv. Molière har, försäkras det i bokens förord, aldrig utropat: »Famille, je te hais!» Något dokument som sprider ljus över den dunklaste punkten i Molières familjeförhållanden, den omdiskuterade frågan om hans hustru Armande Béjart var hans egen dotter, har emellertid fortfarande inte påträffats.

Om Molières dramatik, som väl får antas vara den yttersta anledningen till Madeleine Jurgens' och Elizabeth Maxfield-Millers forskarmödor, finns inte mycket nämnt i deras bok. Men den som vill närmare lära känna Molières liv för att bättre förstå hans dikt finner här allt — allt som den biografiska forskningen för närvarande har att erbjuda — samlat mellan två pärmar.

Lars Gustafsson

Nachabmung und Illusion. Kolloquium Giessen Juni 1963. Vorlagen und Verhandlungen. Herausgegeben von H. R. Jauss. Eidos Verlag, München 1964.

Denna volym innehåller studier som framlagts och diskuterats vid en konferens som hölls i Giessen i juni 1963 och som ägnades litteraturteoretiska problem under 1700-talet. De tjugo deltagarna i konferensen representerade — med undantag av Herbert Dieckmann från Harvard — olika västtyska universitet.

Huvudtemat i förhandlingarna var förhållandet mellan »konst» och »natur» och den kritik eller omtolkning som den klassicistiska poetikens lära om *imitatio naturae* blir föremål för i 1700-talets konstdiskussion. Konferensens arrangörer ville ge diskussionen kring detta tema en viss bredd genom att inbjuda inte bara litteraturforskare på olika specialområden utan också företrädare för filosofi, historia och konsthistoria, och de angav på förhand frågeställningar av sådan art, »dass einerseits verschiedene fachliche Perspektiven und Methoden zur Geltung gebracht, andererseits aber auch die Themen der Vorlagen einem übergreifenden systematischen und historischen Zusammenhang zugeordnet werden konnten».

Det var alltså fråga om en ambitiöst förberedd konferens — och även framgångsrikt genomförd, vilket de publicerade förhandlingarna vittnar om. En utmärkt sak är att man i boken kan ta del av ganska utförliga protokoll från diskussionerna; på detta sätt för-